

**Plan i program obavezne edukacije
članova organa za provođenje izbora za 2023. godinu**

Sarajevo, maj 2023. godine

Na osnovu člana 2.2 stav (5) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 07/02, 09/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 40. sjednici, održanoj 25.05.2023. godine, donijela

Plan i program obavezne edukacije članova organa za provođenje izbora za 2023. godinu

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Član 1.

(Primjena)

Godišnjim planom i programom edukacije izborne administracije utvrđuju se organi koji su obavezni realizovati program edukacije (u daljnjem tekstu: Plan i program); nazivi i sadržaj tema edukacije; izvršioci edukacije; vrijeme i mjesto edukacije; didaktičko-metodička sredstva; finansijska sredstva potrebna za realizaciju, kao i druga pitanja.

POGLAVLJE II. ORGANI ZA PROVOĐENJE IZBORA, CILJ I NAČIN EDUKACIJE

Član 2.

(Organi za provođenje izbora i učesnici u izbornom procesu)

- (1) Organi za provođenje izbora i učesnici u izbornom procesu na koje se odnosi ovaj Plan i program su:
- a) Članovi Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) i zaposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH
  - b) Članovi izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica (u daljnjem tekstu: izborne komisije)
  - c) Zaposleni u centrima za birački spisak (u daljnjem tekstu: CBS)
  - d) Kontrolori izbornih rezultata

- e) Predsjednik i članovi biračkih odbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH
- f) Članovi mobilnih timova i posebnih mobilnih timova
- g) Kvalificirana lica sa rezervnog spiska izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica

Član 3. **(Cilj edukacije)**

- (1) Cilj edukacije je upoznavanje učesnika u izbornom procesu, putem *online* seminara, okruglih stolova kao i na druge načine, sa zakonskim i podzakonskim aktima i temama koje se odnose na organizaciju, provođenje izbora i sa njihovim obavezama nakon provedenih izbora, te njihovo osposobljavanje za zakonito i efikasno provođenje i učešće u izborima.
- (2) Polaznicima će na praktičan i teoretski način biti prezentovane teme edukacije, te će se upoznati i osposobiti za samostalno provođenje zakonom i podzakonskim aktima propisanih procedura u izbornom procesu. Tabelarni prikaz sa nazivima tema je sastavni dio ovog Plana.
- (3) U toku edukacije, učesnici će imati mogućnost da postavljaju pitanja i diskutuju o temama koje su im prezentovane.

Član 4. **(Edukacija članova Centralne izborne komisije BiH i zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH)**

Obavezna edukacija članova Centralne izborne komisije BiH i zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH provodi se putem obuka koje organizuju stručna tijela iz oblasti izbora (međunarodne organizacije, Udruženje svjetskih izbornih tijela (A-Web), Udruženje evropskih izbornih zvaničnika (ACCEE0), Koreanski institut za civilno obrazovanje (KOCEI), Indijski međunarodni institut za demokratiju i upravljanje izborima (IIDEM)) ili na osnovu bilateralnih sporazuma koje Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine ima sa vladinim i nevladinim organizacijama (Međunarodna fondacija za izborne sisteme (IFES), Ured za demokratske institucije i ljudska prava organizacije za sigurnost i saradnju u Evropi (OSCE ODHIR), Vijeće Evrope (VE), kao i putem predizbornih i post izbornih konferencija, seminara, okruglih stolova, periodičnog testiranja, *online* nastave, interakcijske nastave i stručnih konferencija, o čemu Centralna izborna komisija BiH izdaje uvjerenje o prisustvu.

Član 5. **(Edukacija članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica, zaposlenih u centru za birački spisak i kontrolora izbornih rezultata)**

- (1) Edukaciju članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica, zaposlenih u centru za birački spisak i kontrolora izbornih rezultata vrše članovi Centralne izborne komisije BiH i zaposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, kao i članovi izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica. U zavisnosti od teme, edukacija se vrši u općinama i gradovima

utvrđenim Planom i programom ili centralizovano, u prostorijama koje odredi Centralna izborna komisija BiH.

- (2) Ukoliko član izborne komisije osnovne izborne jedinice ne prisustvuje obuci realiziranoj u skladu sa ovim Planom i programom, bit će razriješen dužnosti.
- (3) Član izborne komisije osnovne izborne jedinice tokom jedne godine može opravdano odsustvovati sa ukupno 20% od realiziranih obuka.

Član 6.

(Druge osobe koje mogu vršiti edukaciju)

Za izvođenje dijela ili kompletne edukacije za pojedine teme Centralna izborna komisija BiH može angažovati stručnjake iz pojedinih oblasti koji će učestvovati u organizaciji i provođenju obuke.

Član 7.

(Certifikat o završenoj obuci)

- (1) Osobama koje su uspješno završile edukaciju izdaje se certifikat, u obliku i formi utvrđenoj od strane Centralne izborne komisije BiH, koji je sastavni dio Plana i programa stalne edukacije članova organa za provođenje izbora broj: 01-02-2-1002/06 od 16.05.2006. godine.
- (2) Članovima izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica i uposlenima u CBS certifikate izdaje Centralna izborna komisija BiH, a članovima biračkih odbora certifikate izdaju izborne komisije osnovnih izbornih jedinica.

Član 8.

(Registar dodijeljenih certifikata)

- (1) Registar dodijeljenih certifikata za članove izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica vodi Centralna izborna komisija BiH, a za članove biračkih odbora izborna komisija osnovne izborne jedinice.
- (2) Centralna izborna komisija BiH i izborna komisija osnovne izborne jedinice vode registar koji sadrži evidenciju o prisustvu edukaciji, digitalne testove i evidenciju o izdatim certifikatima, kao i kopije izdatih certifikata.

POGLAVLJE III. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE EDUKACIJE

Član 9.

(Nastavne metode, oblici rada i didaktično-metodička sredstva)

- (1) Prilikom provedbe ovog Plana i programa koristit će se metode: usmenog izlaganja, demonstracije, razgovora, praktične i druge metode, kao i *online* prezentacije, izlaganja i demonstracije putem aplikacija za *online* komunikaciju (Zoom i/ili druge platforme za *online* komunikaciju), te oblici rada: frontalni, individualni rad, rad u paru i rad u grupi.

- (2) Za provedbu ovog Plana i programa osigurat će se sljedeća didaktično-metodička sredstva: prenosni računari, projektori, panoi za projektore, tabla za pisanje, kao i druga sredstva potrebna za uspješnu realizaciju edukacije.

Član 10.

(Finansiranje obuke)

U budžetu Centralne izborne komisije BiH za 2023. godinu osigurat će se sredstva za finansiranje edukacije članova Centralne izborne komisije BiH i zaposlenika Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, kao i svi neophodni troškovi. Troškove organizacije edukacija izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica (zakup sale, eventualno osvježenje i ostale troškove) snosi izborna komisija osnovne izborne jedinice u kojoj se održava edukacija.

POGLAVLJE IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11.

(Sastavni dijelovi Plana)

Sastavni dio ovog plana su Tabelarni prikazi koji sadrže naziv teme, vrijeme i način izvođenja edukacije.

Član 12.

(Realizacija Plana)

- (1) Realizaciju Plana provodit će edukacioni tim koji odredi Centralna izborna komisija BiH.

- (2) Za svaku temu edukacije navedene u Tabelarnom prikazu utvrdit će se detaljan program i dnevni red.

- (3) Osim edukacija predviđenih ovim Planom i programom, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine provodiće i druge oblike edukacije u skladu s mogućnostima i osiguranim donatorskim sredstvima.

Član 13.
(Stupanje na snagu i primjena)

Ovaj Plan i program stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 06-1-07-1-724-1/2023

Sarajevo, 25.05.2023. godine

Tabelarni prikaz tema, vremena i načina izvođenja edukacije za 2023. godinu

Tabela 1

Naziv teme:	<i>"Procedure glasanja i brojanja na dan izbora – prijevremeni izbori za načelnika"</i>
Mjesto i vrijeme održavanja:	Prostorije CIK BiH, putem aplikacije Zoom, 15 – 20 dana prije dana održavanja izbora.
Predavači:	Članovi Centralne izborne komisije BiH i zaposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH
Cilj:	Upoznavanje članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica sa procedurama glasanja i brojanja na dan izbora
Ciljne grupe:	Članovi izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u kojima se provode prijevremeni izbori za načelnika
Metode izvođenja edukacije:	Predavanje uz Power Point prezentaciju
Sadržaj:	Teoretska i praktična obuka članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica; procedure brojanja glasačkih listića, popunjavanja obrazaca, pakovanje izbornog materijala i način izvještavanja CIK BiH o rezultatima izbora
Literatura:	Izborni zakon BiH, („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/04, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22), Pravilnik o provođenju izbora u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 27/22 i 66/22), Uputstvo o vrstama, načinu i rokovima za određivanje biračkih mjesta, Uputstvo o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Prijevremene izbore 2023. godine), Plan i program edukacije članova organa za provođenje izbora br. 04-07-10-1216-1/17 od 21.12.2007. godine.

Tabela 2

Teme:	<i>„Edukacija zaposlenih u centrima za birački spisak”</i>
Mjesto i vrijeme održavanja:	Prostorije CIKBiH, putem aplikacije Zoom; po potrebi
Predavači:	Članovi Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine i zaposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine
Cilj:	Upoznavanje novozaposlenih u centrima za birački spisak sa obavezama i rokovima za postupanje zaposlenika centra za birački spisak prilikom provođenja izbora, te unapređenje vještina: korištenje programa ta razmjenu elektronske pošte, izlistavanje statističkih izvještaja, štampanje odluka o određivanju biračkih mjesta, rad na određivanju biračkih mjesta, ažuriranje Centralnog biračkog spiska i dodjela biračkim mjestima, raspoređivanje neraspoređenih birača, pretraga po registru birača, unos i obrada zahtjeva za određivanje biračke opcije, rad na aplikaciji „Pasivna registracija birača“, upoznavanje sa aplikacijom za unos i obradu rezultata, upoznavanje sa procedurama vođenja CBS-a i zakonskim obavezama koje centri za birački spisak imaju prema nadležnim izbornim komisijama.
Ciljne grupe:	Zaposleni u centrima za birački spisak
Metodika izvođenja nastave:	Obuka će biti izvođena kombinovano prema tematskim cjelinama (prezentacija, diskusija, studija slučaja, pitanja i odgovori i praktični dio).
Didaktička sredstva:	Računari
Literatura:	Izborni zakon BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/04, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16 i 41/20), Uputstvo za rad na aplikaciji, Pravilnik o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska („Službeni glasnik BiH“ br. 27/22), Plan i program edukacije članova organa za provođenje izbora br. 04-07-10-1216-1/17 od 21.12.2017. godine

Tabela 3

Naziv teme:	<i>"Postizborna konferencija – Opći izbori 2022."</i>
Mjesto i vrijeme održavanja:	Mjesto i vrijeme će biti određeni naknadno.
Predavači:	Članovi Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, zaposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, predstavnici gradskih i općinskih izbornih komisija, predstavnici međunarodnih organizacija
Cilj:	Članovi gradskih/općinskih izbornih komisija, izborni eksperti iz zemlje i inostranstva, predstavnici međunarodnih organizacija, civilnog društva, medija i akademske zajednice će analizirati sve aspekte izbornog procesa i identifikovati izazove i prepreke u izbornom procesu, razmijeniti iskustva i prakse te definisati konkretne aktivnosti za unapređenje izbornog procesa. Sadržaj i preporuke Konferencije će biti objedinjeni i štampani u konferencijskoj brošuri koja će biti distribuirana svim učesnicima i zainteresovanim stranama.
Metodika izvođenja nastave:	Predavanje i diskusije
Didaktička sredstva:	Računari, projektor, prezentacija, štampani materijali i brošure
Literatura:	Izborni zakon BiH, („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/04, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22), Pravilnik o provođenju izbora u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 27/22 i 66/22), Plan i program edukacije članova organa za provođenje izbora br. 04-07-10-1216-1/17 od 21.12.2007. godine

Tabela 4

Tema:	<i>" Organizacija izbornih aktivnosti – uska grla u izbornom procesu i njihovo rješavanje"</i>
Mjesto i vrijeme održavanja:	Regionalno, septembar – oktobar 2023. Godine (u zavisnosti od sredstava)
Predavači:	Članovi Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, zaposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine
Cilj:	Identifikovanje „uskih grla“ u izbornom procesu koja utiču na izvršavanje svih propisanih aktivnosti u zadanim rokovima.
Ciljna grupa:	Članovi gradskih i općinskih izbornih komisija.
Metodika izvođenja nastave:	<p>Obuka će biti izvođena kombinirano prema tematskim cjelinama (prezentacija, diskusija, studija slučaja i praktični dio). Tematske cjeline koje će se obraditi su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izborni zakon BiH i vremenski plan aktivnosti provođenja izbora – prezentacija i diskusija. - Centralni birački spisak – prezentacija i diskusija - Biračka mjesta i imenovanje biračkih odbora – studija slučaja i diskusija - Organizacija izbora – prezentacija i diskusija - Prikupljanje podataka od biračkih odbora – prezentacija, studija slučaja i diskusija
Didaktička sredstva:	Računari
Literatura:	Izborni zakon BiH, („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/04, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22), Pravilnik o provođenju izbora u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 27/22 i 66/22), Plan i program edukacije članova organa za provođenje izbora br. 04-07-10-1216-1/17 od 21.12.2007. godine

Tabela 5

Tema:	<i>"Obuka osoblja za realizaciju pilot projekta"</i>
Mjesto i vrijeme održavanja:	Biće određeno naknadno
Predavači:	Članovi Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, zaposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, predstavnici kopmanije koja će raditi na implementaciji projekta
Cilj:	Obučiti članove izborne administracije u vezi sa aktivnostima i zaduženjima koje će imati u toku provedbe pilot projekta
Ciljna grupa:	Članovi gradskih i općinskih izbornih komisija, uposlenici Sekretarijata CIKBiH
Metodika izvođenja nastave:	Prezentacija i praktičan rad
Didaktička sredstva:	Računari
Literatura:	Izborni zakon BiH, („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/04, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22), Pravilnik o provođenju izbora u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 27/22 i 66/22), Plan i program edukacije članova organa za provođenje izbora br. 04-07-10-1216-1/17 od 21.12.2007. godine, Korisničko uputstvo

Tabela 6

Tema:	<i>„Obuka novoimenovanih članova izbornih komisija“</i>
Mjesto i vrijeme održavanja:	Prostorije CIK BiH, putem aplikacije Zoom; oktobar – novembar 2023.
Predavači:	Članovi Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, zaposlenici Sekretarijata Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine iz Odsjeka za izbore i Odsjeka za pravne poslove
Cilj:	Upoznavanje novoimenovanih članova izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica sa propisima iz oblasti izbornog zakonodavstva, nadležnostima izbornih komisija, žalbenih postupaka, itd. U tom cilju obradit će se odredbe Izbornog zakona BiH kojim se propisuju nadležnosti izborne komisije, rokovi za postupanje tokom provođenja izbora, Centralni birački spisak, određivanje biračkih mjesta, imenovanje biračkih odbora, postupanje izborne komisije prije izbornog dana, na izborni dan i nakon izbornog dana, zaštita izbornog prava, kao i poslovnici o radu izbornih komisija.
Ciljna grupa:	Novoimenovani članovi gradskih i općinskih izbornih komisija.
Metodika izvođenja nastave:	<p>Obuka će biti izvođena kombinovano prema tematskim cjelinama (prezentacija, diskusija, studija slučaja i praktični dio). Tematske cjeline koje će se obraditi su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izborni zakon BiH i vremenski plan aktivnosti provođenja izbora – prezentacija i diskusija. - Centralni birački spisak – prezentacija i diskusija - Biračka mjesta i imenovanje biračkih odbora – studija slučaja i diskusija <ul style="list-style-type: none"> - Organizacija izbora – prezentacija i diskusija - Zaštita izbornog prava - prezentacija, studija slučaja i diskusija
Didaktička sredstva:	Računari
Literatura:	Izborni zakon BiH, („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/04, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22), Pravilnik o provođenju izbora u BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 27/22 i 66/22), Uputstvo o vrstama, načinu i rokovima za određivanje biračkih mjesta, Uputstvo o rokovima i redosljedu izbornih aktivnosti za Prijevremene izbore 2023. godine), Pravilnik o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska („Službeni glasnik BiH“, br. 27/22), Plan i program edukacije članova organa za provođenje izbora br. 04-07-10-1216-1/17 od 21.12.2007. godine.